

Omroep-CAO

Minister Brinkman keurde de Omroep-CAO af. „Dat is niet niks“, zo stelde de VVD bij het procedure debat. De Minister moet wel bijzonder goede gronden hebben om resultaten van vrij overleg tussen werkgevers en werknemers op zij te schuiven.

In de brief aan de Regeringscommissaris gaf hij twee redenen aan:

1. het arbeidsvoorwaardenbeleid in de collectieve sector wordt niet gevolgd
2. de financiële gevolgen van de CAO zijn zo groot, dat de budgettaire ruimte wordt overschreden.

In zijn rapportage aan de Kamer beperkte de Minister zich tot het tweede punt.

Helaas vuurde hij op dezelfde datum nog een brief aan de Nederlandse Vereniging van Journalisten af, waarin hij opnieuw stelde, dat de omroepen met hun arbeidsvoorwaarden de collectieve sector niet volgden. Dat nu schoot de VVD in het verkeerde keelgat. De omroepen zijn geen trendvolgers (= volgers van de collectieve sector). De Regering probeert dat wel op allerlei manieren voor elkaar te krijgen, maar er is (nog) geen wetsvoorstel aangenomen, dat hiervoor de wettelijke basis biedt.

De schriftelijke voorbereiding van deze wet is nog aan de gang. Op dit punt kan en mag, volgens de VVD, de CAO nu dan ook niet afgekeurd worden.

Over de kosten lopen de berekeningen van de Minister en de omroepen uiteen. De VVD heeft daarover geen oordeel gegeven. Dat is namelijk geen taak van het Parlement. Wel heeft de VVD de vier voorwaarden herhaald, die de fractievoorzitter in Haagse Bluf al over het voetlicht had gebracht.

De financiële gevolgen van de CAO mogen niet leiden tot:

1. verhoging van de luister- en kijkgeden
2. verhoging van de bijdrage van de STER aan de omroepen
3. aantasting van het voorzieningenniveau
4. structurele aantasting van de financiële reserves.

De overgrote meerderheid van de Kamer vond, dat de Minister de CAO moest goedkeuren. Alleen het CDA toonde enig begrip, zij het dat men kritisch was over de wijze waarop het was gebeurd. De Minister koos toen eieren voor zijn geld en vroeg schorsing van de beraadslaging. Uitgaande van de 4 voorwaarden van de VVD, die gesteund werden door het CDA en het aanvaarden van de gedachte van VVD en CDA dat omroepen voortaan een bepaald budget moeten krijgen, waarbinnen men vrij is zelf zaken te regelen, wilde hij proberen tot een compromis te komen. Jammer genoeg is het overleg daarover mislukt.

De omroepen stelden zoveel voorwaarden vooraf, dat het overleg vrijwel gedoemd was om te mislukken. Zo wilde men de toezegging van de Minister, dat men nimmer tot

trendvolger zou worden gemaakt. Dat nu is iets te veel door hen gevraagd, als men weet, dat ze daarover maar één diepe gedachte hebben: wèl trendvolger worden.

In het vervolgdebat steunde de VVD de Minister bij zijn uitgangspunt voor het compromis: geld voor de overbrugging van een eventueel begrotingstekort, veroorzaakt door de CAO voor 1984 en 1985, kan tijdelijk worden geput uit de Algemene Reserves en moet daaraan met ingang van 1987 worden terugbetaald. De VVD vond het jammer, dat de omroepen zoveel volstrekt overbodige voorwaarden vooraf hadden gesteld, waardoor het overleg was gestrand. Maar de CAO moet wèl worden goedgekeurd binnen de door de VVD gestelde randvoorwaarden. De VVD hoopt nu maar op het volgende overleg, dat nog in mei moet plaatsvinden. Samenvattend kan worden gesteld, dat het debat twee winstpunten voor de VVD heeft opgeleverd:

1. Het al eerder door de VVD gelanceerde budgetsysteem wordt nu wel door de Regering aanvaard. Daar had men aanvankelijk maar weinig oren naar.
2. De Regering is nu wel bereid de CAO goed te keuren en toetst deze dus niet aan de arbeidsvoorwaarden van de collectieve sector.

(Voor nadere informatie: mev. drs. N. Rempt-Halmmans de Jongh, tel.: 070-614911, tst. 2653.)

Superheffing

Onlangs heeft de Kamer een overleg gehad met de Minister van Landbouw in verband met diens voorstellen voor de veehouderij voor de komende periode.

De VVD-fractie heeft met instemming kennis genomen van onderdelen van dit voor te nemen beleid, met name de voorstellen om de quota gedeeltelijk los te koppelen van de grond hebben ons aangesproken. Het vereenvoudigen van particuliere kavelruil is een tweede positieve ontwikkeling. De bereidheid van de Minister om onderschreden en overschreden produktiedoelstellingen met elkaar te vereffenen, getuigt eveneens van een goede aanzet.

De VVD-fractie immers heeft meerdere malen gesteld, dat in het kader van de uitvoering van de superheffing alles in beginsel toegestaan is, mits het maar niet leidt tot de produktie van meer melk en past binnen de reguliere wetgeving. Immers, juist nu is het van belang, dat een rationele bedrijfsvoering optimaal benut wordt.

Met zorg hebben wij kennis genomen van het feit, dat de Minister, alvorens de onderhandelingen in Brussel zijn afgerond, zijn mogelijke verliespositie nationaal al invult. Immers, ons ontgaat de noodzaak om nu reeds de voorgestelde verhoging van de superheffing met 1,2% vast te stellen, terwijl de onderhandelingen gaande zijn. Dit is niet alleen te snel, het is ook ontactisch.

De voorgestelde verhoging als zodanig wordt door de

VVD-fractie verworpen. Hieraan ligt een aantal oorzaken ten grondslag:

- Ten eerste: Wij gaan ervan uit dat Minister Braks er alsnog in slaagt om de voorgestelde verhoging van 0,9% vanuit Brussel een jaar uitgesteld te krijgen.

Dit omdat het huidige functioneren van de superheffing in de uitvoering nog een groot aantal knelpunten openlaat, terwijl bij lange na nog niet is te overzien, wat de uiteindelijke financiële consequenties voor de individuele veehouders zijn.

- Ten tweede: zolang de opkoopregeling niet beter functioneert, dient van de zijde van Landbouw bewerkstelligd te worden, dat er spoedig een verbetering in wordt aangebracht, met name ten opzichte van de fiscale aspecten. De totale hoeveelheid middelen, welke voor de opkoopregeling nu nog beschikbaar zijn, bedraagt ongeveer 70 miljoen. Eerst dat maar eens gebruiken, kijken waar wij terecht komen, dan is het nog vroeg genoeg om over enigerlei verhoging te spreken.

De toenemende verontrusting in de agrarische sector is zichtbaar. De VVD-fractie maakt zich hier grote zorgen over. Keer op keer komen nieuwe signalen naar voren. Het wordt toenemend moeilijk om binnen het huidige Kabinetsbeleid de directe landbouwvisie te herkennen. Er zal meer aandacht besteed moeten worden aan een evenwichtige presentatie.

Tenslotte dient opgemerkt te worden, dat de voorgenomen wetgevingen, welke betrekking hebben op de landbouw, erg argwanend worden gezien. Niet omdat het voorgenomen beleid per geval niet verdedigbaar of reëel zou zijn, maar de samenhang maakt het onoverzichtelijk.

(Voor nadere informatie: P.M. Blauw, tel.: 070-614911, tst. 2116.)

UCV Algemene Bijstandswet

Tijdens de Uitgebreide Commissie Vergadering over de Algemene Bijstand werd gesproken naar aanleiding van het rapport „De ontwikkeling betreffende de plaats, functie en inhoud van de ABW”. Het rapport was buitengewoon lezenswaardig, de VVD was daar zeer tevreden over. Helaas had de regering nog geen standpunten over het rapport ingenomen, wat dan ook te betreuren was.

In de nota werd ingegaan op de verdergaande arbeidstijdverkorting (ATV) en de toename van het aantal deeltijdbanen. ATV is geen middel om de economie te verbeteren, maar wel een kwestie van rechtvaardigheid ten opzichte van de vele mensen die langs de kant staan. Maar als wij de vele werklozen en de vele bijstandsgerechtigden echt willen helpen en perspectief willen bieden dan zal onze eerste prioriteit niet moeten zijn het verdelen van bestaande banen, maar duurzaam economisch herstel, namelijk scheppen van meer banen.

Er zijn ten opzichte van ATV zowel economische als maatschappelijke grenzen. Kijken we op dit punt naar de nota en laat je dat op je inwerken dan slaat de schrik je om het hart. In de nota wordt namelijk een beschouwing gegeven over de relatie tussen de ABW en het netto minimumloon als koppelingbasis, alsmede de ontwikkeling van het loonniveau bij een verdoorgevoerde ATV. Dit leidt dan tot de (2-ledige) conclusie dat die koppelingbasis ontoereikend kan worden en dat het loonniveau bij verdoorgevoerde ATV niet voldoende zal kunnen zijn om te kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van bestaan. In die situatie ontstaat, zo zegt de nota, de noodzaak om dat te lage loon aan te

vullen vanuit de bijstandswet als complementaire voorziening. De nota concludeert dat een nadere bestudering van deze aangelegenheid aanbeveling verdient. Voor de VVD hoeft zo'n nadere studie niet, omdat die gaat over een situatie die wij beslist onwenselijk achten. Het loon dat iemand – ook op het minimumniveau – verdient door te werken gedurende normale gebruikelijke arbeidstijd dient tenminste toereikend te zijn als bestaansvoorziening voor zichzelf danwel voor zichzelf en de partner en eventueel kinderen. Want als we dit uitgangspunt loslaten dan worden ofwel mensen op het laagste minimumniveau gedwongen aan elkaar gekoppeld tot economische eenheden, worden alleenstaanden gedwongen tot een huwelijk met de staat op minimumniveau of worden gezinnen afhankelijk van gezins-toelagen.

Dit sombere perspectief wil de VVD niet, want dat leidt tot een samenleving waarin mensen niet meer vrij zijn. Zo'n samenleving wensen liberalen hun medeburgers niet toe. In het verlengde hiervan ligt de relatie tussen de bijstand en deeltijdbanen.

Deeltijdwerk dient bevorderd te worden. Dat past ook in het emancipatiestreven van de VVD. Bovendien heeft deeltijdwerk waarschijnlijk meer perspectief dan ATV. De vraag is dan of iemand die voor deeltijd kiest en daarmee te weinig inkomen verdient in aanmerking moet kunnen komen voor een aanvulling uit de bijstand tot aan het netto minimumloon.

Deze vraag wordt in de nota in principe positief beantwoord. Met die conclusie is de VVD het beslist oneens. Het is natuurlijk al te dol dat mensen die vrijwillig voor een deeltijdbaan kiezen een beroep op aanvullende bijstand kunnen doen. Bovendien is het buitengewoon onrechtvaardig ten opzichte van volletijdswerkers met (nagenoeg) hetzelfde loon. Kiest iemand voor een deeltijdbaan dan moet hij zij daaruit de consequenties trekken.

Iets heel anders is natuurlijk als iemand ingeval van werkloosheid geen volle baan kan krijgen en genoegen moet nemen met een deeltijdbaan. Het gaat dan om een tijdelijke situatie, waarvoor de RWW een oplossing geeft.

Soortgelijke situaties doen zich voor ten aanzien van zelfstandig wonende jongeren namelijk als het gaat om groeibanen in het kader van jeugdwerkplannen.

De positie van de ABW in de stelselwijziging sociale zekerheid komt later aan de orde. Er liggen in ieder geval nog een groot aantal principiële vragen. Essentieel zal dan zijn of de positie van de mensen die uit de sociale verzekeringen in het vangnet vallen identiek behoort te zijn aan de mensen die in de bijstand zitten.

Niet aan de orde in de bovengenoemde nota maar wel actueel was de woningdelersproblematiek. Dit nam een belangrijk gedeelte van de Uitgebreide Commissie Vergadering in beslag.

De VVD kwam met de volgende stellingname in het debat. Via de woningdelers algemene maatregel van bestuur zijn veranderingen aangebracht in de landelijke normering voor de bijstandswet m.o.o.:

1. de positie van ouders met een bijstandsuitkering met inwonende kinderen die een eigen inkomen hebben.
2. Kinderen boven 23 jaar met bijstand die bij hun ouders inwonend zijn.
3. alleenstaanden bijstandsgerechtigden die geen economische eenheid vormen maar wel een woning delen.
4. woongroepen en krakers die met meerdere personen een woning delen en individueel bijstand ontvangen.

De huidige normering is: 100% bijstand voor een echtpaar; 90% voor een-ouder-gezinnen en 70% voor alleen-

staanden. Voor woningdelers wordt nu een nieuwe norm ingevoerd namelijk 60%. Deze maatregel is getroffen om een algemene korting op het sociaal-minimum te voorkomen. In de bijstandsnorm zit een component woonlasten. Personen die een woning delen hebben een relatief voordeel hetgeen onder andere deze korting rechtvaardigt. Met name in gevallen waar meerdere individuele bijstandsuitkeringen in een woning samenkomen is een relatief groot voordeel aanwezig.

VVD heeft op twee punten bezwaren aangetekend:

1. de ingeboekte bezuinigingen à f 195 miljoen ons inziens niet gehaald worden en
2. ook commerciële relaties werden tot woningdelers gemaakt.

De staatssecretaris is ons op het tweede punt tegemoet gekomen: indien personen in één woning wonen doch feitelijk zelfstandig zijn (op kamers wonen, dus op commerciële basis) dan worden zij als zelfstandig/alleenstaand aangemerkt. Hiervoor gelden objectieve criteria die gelijk zijn aan de belasting-wetgeving (twee-verdieners).

Tegengeworpen wordt dat de regeling leidt tot privacy-inbreuk. Dit is inherent aan de hele bijstandsuitkering waaraan periodieke controle/heronderzoek verbonden is. Dit zelfde geldt voor de mogelijke fraudegevoeligheid. Nu worden samenwonenden gelijk behandeld als gehuwd dus 100%. Gaf men zich op als alleenstaand/zelfstandig dan 140%.

Nu in ieder geval 120%. Kortom, dit probleem bestond al, doch wordt minder en is slechts uit te bannen met een nauwgezette controle.

De stelling dat de maatregel niet uit te voeren zou zijn is ons inziens beslist onjuist.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel. 070-614911, tst. 2854 en voor de woningdelers: R.L. Linschoten, tst. 2658.)

UCV Vergrijzingsproblematiek

De toekomstige demografische ontwikkeling in Nederland wordt vooral gekenmerkt door een voortgaande vergrijzing en een daaraan voorafgaande ontgroening. Volgens de Middenvariant van de CBS/bevolkingsprognose van december 1984 is in het jaar 2025 twee op de negen Nederlanders 65+, terwijl dat nu nog 1 op de 9 is.

De na-oorlogse geboortegolf veroorzaakt vanaf het jaar 2010 een versneld proces van vergrijzing. Het effect van de vergrijzing op de toekomstige collectieve uitgaven zal drastisch zijn. Het S.C.P. (Sociaal Cultureel Planbureau) heeft in een uitgebreide studie aangegeven, wat de kwantitatieve gevolgen zullen zijn voor een viertal categorieën van collectieve uitgaven.

	uitgaven 1981	index	index 2030
soc. zekerheid (m.n. AOW effect)	56,3 mld	100	140
Onderwijs	20,2 mld	100	63
Gezondheidszorg	15,8 mld	100	134
Maatschappelijke dienstverlening	5,4 mld	100	140
Totaal	97,7 mld	100	123

De totale uitgaven van deze sectoren binnen de collectieve sector nemen dus met 23% toe, dat wil zeggen een gemiddelde uitgavengroei van 0,4% per jaar.

Demografische invloed op de toekomstige AOW

De financieringsproblematiek van met name pensioenvoorzieningen (AOW) die volgens een omslagstelsel gefinancierd worden, hangt nauw samen met de verhouding tussen het aantal bejaarden en de omvang van het arbeidsaanbod.

De deelnemingspercentages op de arbeidsmarkt voor de periode 1983-2010 kunnen we ontleen aan vooruitberekeningen van het trendmatig arbeidsaanbod in arbeidsjaren door het Centraal Plan Bureau.

Bij de herziening is onder andere rekening gehouden met de toenemende arbeidsmarkt-participatie van gehuwde vrouwen, een grote deelname aan VUT regelingen, het langer volgen van volledig dagonderwijs door jongeren en een lagere groei van het aantal arbeidsongeschikten.

Het arbeidsaanbod stijgt tot ± 2000 met 650.000, daalt vervolgens tot 2010 in geringe mate en daarna parallel met de bevolkingsdaling. Hierdoor stijgt het aantal bejaarden als percentage van het arbeidsaanbod

van	32,9% in 1984
naar	37 % in 2000
tot	63,9% in 2025

De AOW pensioenen gaan op basis van deze veronderstellingen 93,8% meer kosten indien de pensioengerechtigde leeftijd 65 jaar blijft. Deze consequenties worden zowel naar de uitgavenkant als de premiekant aangegeven in de volgende tabel.

	Kosten AOW		AOW premie		
	index 1984	index 2025	1984	2000	2025
pensioen ge- recht leeft.					
60 jaar		256,7	15,1%	18,6%	28,8%
65 jaar	100	193,8	11,2%	14,3%	21,7%
70 jaar		137,8	7,9%	19,3%	15,4%

Deze kolossale ontwikkelingen mogen naar het oordeel van de VVD-fractie niet gebagatelliseerd worden. Op

Z. O. Z.

dit moment is een interdepartementale werkgroep doende beleidsaanpassingen uit te zoeken in verband met de 5e heroverwegingsronde.

De VVD heeft er op aangedrongen een werkgroep bestaande uit niet-ambtelijke deskundigen in te stellen ten einde een zo zuiver mogelijke (niet politiek gestuurde) analyse te geven met beleidsaanbevelingen. Een motie van deze strekking is ingediend en zal één van de komende weken in stemming komen.

(Voor nadere informatie: R.L.O. Linschoten, tel. 070-614911, tst. 2658.)

De derde Onderwijsemancipatie Nota

Brede steun vanuit de Kamer voor het Onderwijsemancipatiebeleid van mevrouw Ginjaar-Maas. Dat was het resultaat van de Uitgebreide Commissie Vergadering over de Derde Emancipatienota. Het emancipatiebeleid gaat van specifiek beleid naar facetbeleid in het algemene onderwijsbeleid. Gezien de achterstand van meisjes en vrouwen moet deze overgang voorzichtig plaats vinden: specifiek beleid zal zeker nog nodig blijken. De VVD heeft gevraagd naar nadere uiteenzettingen over de emancipatorische effecten van het verplicht stellen van het vak wiskunde voor meisjes. Voorts wil de VVD snel onderzoek verricht hebben naar de uitwerking van de rangenherstructurering van het wetenschappelijk personeel, waardoor vrouwen buiten de boot vallen van het universitaire hoofddocentschap. De volwasseneducatie wordt bedreigd door aanzienlijke cursusgeldverhogingen voor dag/avondonderwijs. De VVD heeft om snelle inventarisatie van de werkelijke effecten gevraagd en voorgesteld om:

U neemt toch ook een abonnement op de VVD-EXPRESSE!

Wilt u ook iedere week de VVD-EXPRESSE in de bus en u heeft nog geen abonnement? Vul dan per omgaande de bon in dit nummer in. De VVD-EXPRESSE kost f 50,-* per jaar. Daarvoor krijgt u wekelijks met uitzondering van de recessieperiode dit blad in uw bus. U kunt ook rapporten van de Teldersstichting, die in VVD-EXPRESSE worden aangekondigd gratis aanvragen.

U kunt de bon, die hieronder staat invullen en opsturen, in een envelop met postzegel naar:

VVD-EXPRESSE,
Postbus 19027, 2500 CA 's-GRAVENHAGE.
Alleen VVD-leden kunnen zich abonneren.

Met blokletters invullen s.v.p.

Ondergetekende:

Naam:

Adres:

Postcode: Woonplaats:

geeft zich op als abonnee van de VVD-EXPRESSE

* nog geen geld overmaken. Wij zenden u een acceptgirokaart.

- de cursusgeldverhoging uit te smeren over meer opleidingsvormen voor volwassenen;
- de centrale inning niet door te laten gaan en de daarmee gemoeide 10 miljoen in mindering op de cursusgeldverhoging te brengen;
- de mogelijkheden te onderzoeken van nieuwe vormen van onderwijs op afstand voor volwassenen, mogelijk door de nieuwe technologieën.

(Voor nadere informatie: M.J.H. den Ouden-Dekkers, tel. 070-614911, tst. 2283.)

Integratie van Wetenschap en techniek in de samenleving

De ontwikkeling van wetenschap en technologie hebben maatschappelijke en ethische consequenties. Dat was vroeger zo, dat geldt ook nu nog. In het verleden heeft de Kamer gevraagd om een beleid, dat het mogelijk maakt op tijd die maatschappelijke en ethische consequenties te overzien. De coördinerend Minister voor het Wetenschapsbeleid heeft daartoe voorstellen gedaan in de nota Integratie van Wetenschap en Technologie in de samenleving:

- er komt een onafhankelijke Stichting Publieksvoorlichting, die tot taak heeft voorlichting over wetenschap en technologie te verrichten en activiteiten te starten, die leiden tot bewustmaking van de maatschappelijke en ethische gevolgen van wetenschap en technologie. CDA en PvdA stemmen met een dergelijke stichting in. De VVD wijst een dergelijke stichting af, omdat zij vindt dat:
 - de voorlichting thuis hoort bij de Hoofddirectie Wetenschapsbeleid, de universiteiten, de grote technologische instituten en alle instellingen, die zich daadwerkelijk met de wetenschap en technologie bezighouden.
 - een onafhankelijke organisatie, die zich met bewustwording gaat bezighouden op het terrein van de wetenschap en technologie zeer snel zal leiden tot polarisatie en emotionele tegenstellingen, waar feiten en argumenten aan ondergeschikt zullen raken. Dat levert NCO-rellen in het kwadraat op en bevordert niet een gunstig klimaat voor de ontwikkeling van wetenschap en technologie. Onze achterstand op dat terrein zal dan verder toenemen. De academische vrijheid wordt weer verder ondergeschikt gemaakt aan politieke sturing.
- Er komt een IWTS-bureau binnen de overheid, waar bepaald wordt welk onderzoek gedaan moet worden om maatschappelijke en ethische consequenties te kunnen voorspellen.

De VVD wil echter een onafhankelijk bureau van deskundigen, buiten de overheid, dat onderzoek organiseert, zonder het zelf uit te voeren, waarin de maatschappelijke en ethische consequenties worden ingeschat en waarbij alternatieven worden ontwikkeld. Vooral dat laatste vergroot de controlerende functie van het parlement.

Minister Deetman reageerde negatief op de voorstellen van de VVD.

(Voor nadere informatie: mevrouw M.J.H. den Ouden-Dekkers, tel. 070-614911, tst. 2283.)